

14-18 februarie 2022
ACTUALITATEA EUROPEANĂ

Cuprins

I. ȘTIRI	1
1. Previziuni economice de iarnă ale Comisiei Europene pentru România: 4,2% creștere economică în 2022 și 4,5% în 2023	2
2. Noul raport privind coeziunea: scad diferențele dintre regiunile UE datorită sprijinului acordat de UE	4
3. Directiva privind practicile comerciale neloiale: Comisia solicită Cehiei și României să transpună integral dispozițiile directivei în sectorul agroalimentar	5
4. Proceduri de infringement în domeniul stabilității financiare, serviciilor financiare și uniunii piețelor de capital	5
5. Consiliul European pentru Inovare: cele mai mari oportunități anuale de finanțare destinate inovatorilor pentru a se extinde	6
6. Comisia sesizează CJUE în legătură cu o hotărâre pronunțată în Regatul Unit care permite executarea unei hotărâri arbitrale prin care se acordă ajutor de stat ilegal	9
7. Sistemul de conectivitate prin satelit, pentru o Europă mai digitală și rezilientă	12
8. Comisia prezintă acțiuni importante, menite să contribuie la apărarea europeană, să stimuleze inovarea și să remedieze dependențele strategice	15
9. REACT-EU: 285 de milioane EUR pentru sprijinirea locurilor de muncă, a competențelor și a incluziunii sociale în România, Franța și Germania	19

I. ȘTIRI

1. Previzii economice de iarnă ale Comisiei Europene pentru România: 4,2% creștere economică în 2022 și 4,5% în 2023

În privința României, previziunile economice din iarna anului 2022 estimează că, în 2022, creșterea economică va fi de 4,2%, respectiv 4,5% în anul 2023.

Context

Previzunile economice din iarna anului 2022 oferă o actualizare a previziunilor economice din toamna anului 2021, care au fost prezentate în noiembrie 2021, concentrându-se pe evoluția PIB-ului și a inflației în toate statele membre ale UE.

Prezentele previziuni se bazează pe un set de ipoteze tehnice referitoare la cursurile de schimb, la ratele dobânzilor și la prețurile produselor de bază, fiind întemeiate pe datele disponibile până la 27 ianuarie. Pentru toate celelalte date-sursă, incluzând ipotezele referitoare la politicile publice, prezentele previziuni iau în considerare datele disponibile până la 1 februarie, inclusiv.

Comisia Europeană publică în fiecare an două seturi de previziuni detaliate (în primăvară și în toamnă) și două seturi de previziuni intermediare (în iarnă și în vară). Previzunile intermediare cuprind valorile anuale și trimestriale ale PIB-ului și ale inflației tuturor statelor membre pentru anul în curs și pentru anul următor, precum și date agregate pentru UE și zona euro.

Următoarele previziuni ale Comisiei Europene vor fi previziunile economice din primăvara anului 2022, programate a fi publicate în mai 2022.

Previzunile economice din iarna anului 2022 estimează că, în urma unei expansiuni semnificative de 5,3 % în 2021, economia UE va crește cu 4,0 % în 2022 și cu 2,8 % în 2023. În privința României, se estimează că, în 2022, creșterea economică va fi de 4,2%, respectiv 4,5% în anul 2023.

De asemenea, în zona euro se anticipează o creștere de 4,0 % în 2022, cu un ritm mai moderat, de 2,7 %, în 2023. În al treilea trimestru al anului 2021, UE în ansamblul său a atins nivelul de dinainte de pandemie și se preconizează că toate statele membre vor fi depășit această etapă până la sfârșitul anului 2022.

Creșterea economică recâștigă tracțiune

După relansarea robustă a activității economice, care a început în primăvara anului trecut și a continuat cu aceeași intensitate până la începutul toamnei, se estimează că ritmul de creștere în UE a încetinit la 0,4 % în ultimul trimestru al anului 2021, de la 2,2 % în trimestrul anterior. Deși în previziunile economice din toamna anului 2021 se preconiza deja o încetinire a creșterii economice, după ce economia UE a eliminat decalajul față de nivelul anterior pandemiei în trimestrul al treilea din 2021, aceasta a fost mai accentuată decât se preconizase, dat fiind că s-au intensificat provocările: în special, creșterea bruscă a infecțiilor cu COVID-19, prețurile ridicate la energie și perturbările în aprovizionare.

Creșterea continuă să fie modelată de pandemie, multe țări din UE fiind sub tensiune din cauza unei presiuni sporite asupra sistemelor de sănătate și a lipsei de personal în urma îmbolnăvirilor, a carantinei preventive sau a sarcinilor de îngrijire. Blocajele logistice și de aprovizionare, inclusiv deficitele de semiconductori și de anumite metale, vor continua să

afecteze producția, cel puțin pe parcursul primei jumătăți a anului. Nu în ultimul rând, se preconizează că prețurile energiei vor rămâne ridicate pentru o perioadă mai lungă decât se anticipase în previziunile de toamnă, cu un efect mai îndelungat asupra economiei și presiuni inflaționiste mai mari.

În prezentele previziuni se presupune că presiunea exercitată de valul actual de infecții asupra economiei va fi de scurtă durată. Se preconizează că activitatea economică își va recâștiga tracțiunea și pe măsură ce condițiile de aprovizionare continuă să se normalizeze, iar presiunile inflaționiste să se reducă. Dincolo de turbulențele pe termen scurt, elementele fundamentale care stau la baza acestei faze expansioniste rămân în continuare solide. O piață a forței de muncă în continuă îmbunătățire, economii ridicate ale gospodăriilor, condiții de finanțare încă favorabile și implementarea integrală a Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) sunt toate menite să susțină o fază expansionistă solidă și de lungă durată.

Revizuirea în sens ascendent a perspectivelor în materie de inflație

Previziunile privind inflația au fost revizuite considerabil în sens ascendent în comparație cu previziunile din toamnă. Ele reflectă efectele prețurilor mai mari la energie, dar și amplificarea presiunilor inflaționiste asupra altor categorii de bunuri față de toamna anului trecut.

După atingerea unei rate record de 4,6 % în trimestrul al patrulea al anului trecut, se estimează că inflația în zona euro va atinge un nivel maxim de 4,8 % în primul trimestru din 2022 și va rămâne peste 3 % până în trimestrul al treilea. Pe măsură ce se vor diminua presiunile generate de constrângerile legate de aprovizionare și de prețurile ridicate la energie, se preconizează că inflația va scădea la 2,1 % în ultimul trimestru al anului, iar pe parcursul anului 2023 se va situa sub obiectivul de 2 % al Băncii Centrale Europene.

În ansamblu, se estimează că inflația în zona euro va crește de la 2,6 % în 2021 (2,9 % în UE) la 3,5 % (3,9 % în UE) în 2022, înainte de a scădea la 1,7 % (1,9 % în UE) în 2023.

Incertitudinea și riscurile rămân ridicate

Chiar dacă impactul pandemiei asupra activității economice s-a diminuat cu timpul, aplicarea în continuare a măsurilor de limitare a răspândirii bolii și deficitul prelungit de personal ar putea afecta activitatea economică. De asemenea, ele ar putea afecta funcționarea lanțurilor de aprovizionare critice pentru o perioadă mai lungă decât se preconizase. În schimb, încetinirea ritmului de creștere a cererii în viitorul apropiat poate contribui la rezolvarea blocajelor în aprovizionare puțin mai devreme decât se preconizase.

Pe de altă parte, cererea gospodăriilor ar putea crește mai puternic decât se preconizase, după cum s-a întâmplat deja odată cu redeschiderea economiilor în 2020, iar investițiile stimulate de MRR ar putea genera un impuls mai puternic pentru activitatea economică.

Inflația se poate dovedi mai ridicată decât se preconizase dacă presiunile asupra costurilor sunt în cele din urmă transferate de la producător la prețurile de consum într-o măsură mai mare decât se estimase, amplificând riscul unor efecte secundare.

Riscurile la adresa perspectivelor de creștere și inflație sunt puternic agravate de tensiunile geopolitice din Europa de Est.

2. Noul raport privind coeziunea: scad diferențele dintre regiunile UE datorită sprijinului acordat de UE

Cel de-al 8-lea raport privind coeziunea publicat de Comisie arată că politica de coeziune a contribuit la reducerea disparităților teritoriale și sociale dintre regiunile UE.

Context

O dată la trei ani, Comisia publică un raport privind coeziunea economică, socială și teritorială în UE, în care prezintă progresele înregistrate și rolul UE ca motor al dezvoltării regionale. Raportul analizează evoluția coeziunii din UE, pe baza unei game largi de indicatori, cum ar fi prosperitatea, ocuparea forței de muncă, nivelurile de educație, accesibilitatea și guvernanta.

Pe baza faptelor și a cifrelor, raportul oferă o imagine de ansamblu a situației și a evoluției dezvoltării regiunilor UE, precum și a provocărilor cu care se confruntă acestea. Raportul evaluează în ce măsură au scăzut disparitățile dintre regiuni, analizează cine se află în fruntea plutonului din perspectiva inovării, ocupării forței de muncă sau capacității instituționale și cine are de recuperat, de exemplu. Acesta arată, de asemenea, care este situația regiunilor din punctul de vedere al tranziției verzi și digitale și cine are nevoie de sprijin suplimentar. O imagine mai clară a realizărilor și a ceea ce mai trebuie făcut în perioada de programare 2021-2027 va orienta politicile și investițiile UE pentru a ajuta regiunile să realizeze o creștere echilibrată și durabilă pe termen lung.

Datorită finanțării destinate politicii de coeziune, se preconizează că PIB-ul pe cap de locuitor al regiunilor mai puțin dezvoltate va crește cu până la 5 % până în 2023. Aceleași investiții au susținut, de asemenea, o reducere cu 3,5 % a decalajului dintre PIB-ul pe cap de locuitor din 10 % din regiunile cel mai puțin dezvoltate și 10 % din regiunile cele mai dezvoltate.

Raportul arată totodată că, grație flexibilității sale, politica de coeziune a oferit statelor membre și autorităților regionale și locale un sprijin foarte rapid, atât de necesar în contextul încetinirilor creșterii economice și al celei mai grave crize din ultimii ani.

Noile programe ale politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027 vor continua să investească în regiuni și în oameni, în strânsă coordonare cu capacitatea financiară a pachetului NextGenerationEU.

Constatări principale suplimentare

- **Politica de coeziune a devenit o sursă de investiții mai importantă.** Finanțarea pentru coeziune a crescut de la echivalentul a 34 % din totalul investițiilor publice în perioada de programare 2007-2013 la 52 % în perioada de programare 2014-2020.
- **Din 2001, regiunile mai puțin dezvoltate din Europa de Est au recuperat decalajul față de restul UE.** În același timp însă, mai multe regiuni cu venituri medii și mai puțin dezvoltate, în special din sudul și sud-vestul UE, au înregistrat stagnare economică sau declin.
- **Convergența dintre statele membre s-a accelerat,** însă disparitățile regionale interne din statele membre cu creștere rapidă s-au accentuat.

- **Ocuparea forței de muncă a crescut**, însă disparitățile regionale sunt mai semnificative decât înainte de 2008.
- **Numărul de persoane expuse riscului de sărăcie și de excluziune socială a scăzut** cu 17 milioane între 2012 și 2019.
- **Decalajul regional în materie de inovare din Europa a crescut** din cauza lipsei de investiții în C&D și a deficiențelor de la nivelul ecosistemelor de inovare din regiunile cel mai puțin dezvoltate.
- **Populația UE îmbătrânește** și va începe să scadă în anii următori. În 2020, 34 % din populația UE trăia într-o regiune cu populație în scădere. Se preconizează că acest procentaj va ajunge la 51 % în 2040.

Politica de coeziune abordează principalele provocări cu care se confruntă regiunile Uniunii

Politica de coeziune a avut un impact pozitiv asupra multor regiuni ale Uniunii și asupra cetățenilor acesteia, ajutându-i să investească într-o creștere mai durabilă și echilibrată, cu beneficii pe termen lung, a susținut infrastructura fizică și digitală, educația și formarea, IMM-urile și tranziția verde.

Mai recent, politica de coeziune a ajutat regiunile UE să facă față provocării ridicate de pandemia de COVID-19 și consecințelor acesteia. Cele două pachete de sprijin lansate în primăvara anului 2020 și au oferit lichidități imediate, au sporit flexibilitatea cheltuielilor, au majorat rata de cofinanțare la 100 % și au lărgit domeniul de aplicare al Fondului de solidaritate al UE.

3. Directiva privind practicile comerciale neloiale: Comisia solicită Cehiei și României să transpună integral dispozițiile directivei în sectorul agroalimentar

Comisia solicită Cehiei și României să transpună integral dispozițiile Directivei privind practicile comerciale neloiale în sectorul agroalimentar.

Context

Prin pachetul său lunar de decizii în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, Comisia Europeană („Comisia”) urmărește acționarea în justiție a statelor membre care nu și-au îndeplinit obligațiile ce le revin în temeiul legislației UE. Aceste decizii, care vizează diverse sectoare și domenii de politică ale UE, au scopul de a asigura aplicarea corespunzătoare a legislației UE, în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor.

Directiva asigură protecția tuturor fermierilor, precum și a furnizorilor mici și mijlocii, împotriva a 16 practici comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente. Ea trebuia să fie transpusă până la 1 mai 2021.

Comisia a trimis scrisori de punere în întârziere unui număr de 12 state membre în iulie 2021 și nu a primit încă o notificare de transpunere completă din partea Cehiei și a României. Prin urmare, Comisia a decis să trimită un aviz motivat acestor state membre, acordându-le un termen de două luni pentru a remedia situația.

În caz contrar, Comisia poate decide să trimită respectivele state membre în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene.

4. Proceduri de infringement în domeniul stabilității financiare, serviciilor financiare și uniunii piețelor de capital

Comisia îndeamnă Austria și România să actualizeze legislația lor națională de exceptare a entităților autorizate în temeiul Regulamentului privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă.

Context

Prin pachetul său lunar de decizii în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, Comisia Europeană („Comisia”) urmărește acționarea în justiție a statelor membre care nu și-au îndeplinit obligațiile ce le revin în temeiul legislației UE. Aceste decizii, care vizează diverse sectoare și domenii de politică ale UE, au scopul de a asigura aplicarea corespunzătoare a legislației UE, în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor.

Comisia a decis la data de 9 februarie 2022, să trimită **Austriei și României** avize motivate în urma nenotificării măsurilor naționale de transpunere a Directivei 2020/1504 care modifică Directiva privind piețele instrumentelor financiare (Directiva 2014/65/UE).

Scopul directivei este de a scuti entitățile autorizate în temeiul noului Regulament privind furnizorii europeni de servicii finanțare participativă și de a asigura faptul că toate platformele de finanțare participativă care intră în domeniul de aplicare al regulamentului fac obiectul aceluiași set coerent de norme, indiferent de locul în care își desfășoară activitatea în UE.

Astfel se vor aduce beneficii atât investitorilor, prin mai multe oportunități de investiții și măsuri de protecție coerente pe întreg teritoriul UE, cât și întreprinderilor care au nevoie de finanțare inițială, ceea ce va duce la mai multă inovare și creștere economică în UE. Termenul de transpunere a acestor norme în legislația națională a fost 10 mai 2021. Până în prezent, statele membre în cauză nu au notificat nicio măsură de transpunere.

În absența unui răspuns satisfăcător din partea acestor state membre în termen de două luni, Comisia poate decide să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu privire la acest caz.

5. Consiliul European pentru Inovare: cele mai mari oportunități anuale de finanțare destinate inovatorilor pentru a se extinde

Comisia a adoptat astăzi, 9 februarie, programul de lucru pentru 2022 al Consiliului European pentru Inovare.

Context

CEI a fost lansat în martie 2021 ca o noutate majoră în cadrul programului Orizont Europa, după încheierea cu succes a fazei-pilot care s-a derulat în perioada 2018-2020. Are un buget total de peste 10 miliarde EUR în perioada 2021-2027. Strategia și punerea sa în aplicare sunt coordonate de Comitetul CEI, care are membri independenți numiți din lumea inovării (antreprenori, cercetători, investitori, întreprinderi și alții din ecosistemul inovării). Comitetul CEI a aprobat programul de lucru pentru 2022.

CEI adoptă o abordare proactivă în ceea ce privește gestionarea finanțării sub conducerea managerilor de programe ai CEI, care dezvoltă viziuni pentru inovare și

tehnologii revoluționare și orientează portofoliile de proiecte în vederea atingerii acestor obiective.

CEI a început punerea în aplicare înaintea majorității celorlalte părți ale programului Orizont Europa și a selectat deja pentru finanțare 164 de IMM-uri și întreprinderi nou-înființate, 56 de proiecte de cercetare de vârf și 29 de proiecte pentru a aduce tehnologii revoluționare din laborator în lumea reală.

În cursul fazei-pilot din 2018-2020 și în cursul încorporării schemelor anterioare pentru IMM-uri și tehnologiile viitoare și emergente, CEI:

- A sprijinit peste 5 500 de întreprinderi nou-înființate și IMM-uri inovatoare din întreaga Europă, precum și peste 400 de proiecte de cercetare de vârf.
- Întreprinderile nou-înființate sprijinite de CEI au atras ulterior investiții de aproape 10 miliarde EUR. Multe dintre acestea se extind cu succes, în prezent înregistrându-se în rândul lor peste 90 de întreprinderi-centaur și 4 întreprinderi-unicorn.
- Un număr tot mai mare de întreprinderi nou-înființate conduse de femei: dintre întreprinderile care au primit finanțare în a doua jumătate a anului 2020, 29 % au un director general femeie, comparativ cu 8 % dintre întreprinderile finanțate în prima jumătate a anului 2020.
- Fondul CEI, înființat în 2020, a intrat etapa de funcționare completă:
 - o Decizii de investiții luate în cazul a 141 de întreprinderi în valoare de peste 630 de milioane EUR.
 - o Primele 24 de investiții directe de capital efectuate de Fondul CEI au atras coinvestiții din partea fondurilor cu capital de risc și a altor investitori în valoare de 395 de milioane EUR (de 2,7 ori investiția Fondului CEI).

Acesta deschide oportunități de finanțare în valoare de peste 1,7 miliarde EUR în 2022, pentru ca întreprinderile care aduc inovații radicale să se extindă și să creeze noi piețe, de exemplu în domeniul informaticii cuantice, al bateriilor de nouă generație și al terapiei genice. Lansat în martie 2021 ca noutate majoră a programului Orizont Europa, Consiliul European pentru Inovare dispune de un buget total de peste 10 miliarde EUR în perioada 2021-2027.

Ce este nou în programul de lucru pentru 2022

Programul de lucru pentru 2022 al Consiliului European pentru Inovare (CEI) are mai multe elemente noi, simplificând procesul de depunere a cererilor și contribuind la politicile UE.

Noutăți

- **O nouă inițiativă a CEI - „Scale-Up 100”:** După ce, începând din 2018, a sprijinit deja peste 2 600 de întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) și întreprinderi nou-

înființate, CEI introduce inițiativa „Scale-up 100” pentru a identifica 100 de întreprinderi promițătoare din domeniul tehnologiei „deep tech” din UE care au potențialul de a deveni întreprinderi-unicorn (cu o valoare de peste 1 miliard EUR).

- **Investiții de capital de peste 15 milioane EUR:** Instrumentul Acceleratorul CEI le va permite întreprinderilor care lucrează la tehnologii de interes strategic european să solicite investiții CEI de peste 15 milioane EUR.

- **Un sprijin mai puternic pentru femeile inovatoare:**

- o Elaborarea unui indice al genului și diversității în inovare pentru a identifica decalajele și a încuraja diversitatea în cadrul întreprinderilor. Acest lucru va oferi informații coerente investitorilor, finanțatorilor, clienților și factorilor de decizie.

- o Ediția din 2022 a Premiului UE pentru femeile inovatoare va include două premii suplimentare pentru femeile inovatoare cu vârsta sub 35 de ani. Prin urmare, vor fi acordate în total șase premii: trei premii pentru cele mai promițătoare femei inovatoare din întreaga UE și țările asociate la programul Orizont Europa și trei premii pentru cele mai promițătoare „inovatoare în devenire” cu vârsta sub 35 de ani.

Contribuția la prioritățile strategice

Programul de lucru pentru 2022 stabilește un set actualizat de „Provocări ale CEI”. Provocările CEI oferă oportunități de finanțare în domenii tematice cu peste 500 de milioane EUR pentru întreprinderile nou-înființate pentru a dezvolta tehnologii care vor contribui la obiectivul UE de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în 2030, precum și la consolidarea autonomiei strategice în domeniul tehnologiilor cuantice, spațiale și al noilor tehnologii medicale.

Simplificare

CEI se străduiește să își îmbunătățească în permanență procesele în beneficiul solicitanților săi:

- Toate celelalte întreprinderi care nu pot fi finanțate de CEI din cauza constrângerilor bugetare **vor primi automat marca de excelență**, ceea ce le-ar putea ajuta să obțină finanțare din alte instrumente de finanțare ale UE, cum ar fi fondurile structurale, fondurile de redresare sau alte surse.

- În 2022, vor fi deschise **termene mai frecvente de depunere a candidaturilor** pentru Tranziția și Acceleratorul CEI, cu un proces continuu de depunere a candidaturilor pentru Tranziția CEI. În plus, cei care candidează pentru a doua oară la Acceleratorul CEI vor avea posibilitatea de a descrie și de a susține cu argumente îmbunătățirile aduse în ceea ce privește noua lor candidatură.

Finanțarea și sprijinul din partea Consiliului European pentru Inovare în 2022

- Instrumentul **Pathfinder al CEI** (350 milioane EUR) dedicat echipelor multidisciplinare de cercetare pentru proiecte de cercetare vizionare care au potențialul de a duce la tehnologii revoluționare.
- **Tranziția CEI** (131 milioane EUR) pentru a transforma rezultatele cercetării în oportunități de inovare, axându-se pe rezultatele generate de proiectele din cadrul instrumentului Pathfinder al CEI și pe proiectele de validare a conceptului realizate sub egida Consiliului European pentru Cercetare, pentru a maturiza tehnologiile și a crea argumente economice pentru aplicații specifice.
- **Acceleratorul CEI** (1,6 miliarde EUR) pentru întreprinderile nou-înființate și IMM-uri în vederea dezvoltării și extinderii unor inovații cu impact ridicat care au potențialul de a crea piețe noi sau de a le perturba pe cele existente.

În urma publicării programului de lucru, marți, 22 februarie, va avea loc o zi de informare pentru a oferi detalii despre cum funcționează Consiliul European pentru Inovare, cum se solicită finanțare, cine este eligibil și care sunt noutățile din acest an. În cadrul sesiunilor vor fi prezentate, printre altele, informații referitoare la oportunitățile de finanțare pentru echipele de cercetare, întreprinderile nou-înființate, IMM-uri și investitori.

6. Comisia sesizează CJUE în legătură cu o hotărâre pronunțată în Regatul Unit care permite executarea unei hotărâri arbitrale prin care se acordă ajutor de stat ilegal

CE a decis să sesizeze Curtea de Justiție a UE în legătură cu o hotărâre a Curții Supreme a Regatului Unit din 19 februarie 2020 care permite executarea unei hotărâri arbitrale prin care se dispune ca România să plătească despăgubiri investitorilor.

Comisia a decis să sesizeze Curtea de Justiție a UE în legătură cu o hotărâre a Curții Supreme a **Regatului Unit** din 19 februarie 2020 care permite executarea unei hotărâri arbitrale prin care se dispune ca România să plătească despăgubiri investitorilor, deși o decizie a Comisiei a constatat că despăgubirile încălcau normele UE privind ajutoarele de stat.

Context

În 2005, România a abrogat o schemă de ajutor de stat ilegală, aceasta fiind o condiție prealabilă pentru aderarea sa la Uniunea Europeană. Ca răspuns, investitorii suedezo-români Ioan și Viorel Micula, precum și societățile înregistrate în România controlate de aceștia au inițiat proceduri de arbitraj în temeiul unui tratat bilateral de investiții din 2003 încheiat între România și Suedia.

În 2013, o instanță de arbitraj (constituită sub egida Convenției ICSID) le-a acordat investitorilor respectivi despăgubiri pentru ajutorul de stat pe care l-ar fi primit, plus pierderea de profit, dacă schema nu ar fi fost abrogată în 2005 și ar fi continuat, astfel cum era prevăzut inițial, până în 2009.

În 2015, Comisia a adoptat o decizie prin care a constatat că executarea de către România a hotărârii arbitrale constituia un ajutor de stat ilegal și incompatibil, întrucât

implica plata unor despăgubiri pentru ajutoarele de stat nepercepute. În special, Comisia a constatat că, prin faptul că a plătit despăgubiri reclamanților, România le-ar acorda avantaje echivalente cu cele furnizate prin schema de ajutoare incompatibilă care fusese abrogată. Această decizie a Comisiei a interzis României să plătească despăgubirile prevăzute în hotărârea arbitrală și a obligat România să recupereze orice sumă deja plătită. Beneficiarii hotărârii arbitrare au contestat decizia în fața Tribunalului Uniunii Europene.

În 2014, beneficiarii hotărârii arbitrare au solicitat recunoașterea acesteia în Regatul Unit. În 2017, Înalta Curte de Justiție (Anglia și Țara Galilor) a respins contestația României privind recunoașterea hotărârii, însă a suspendat executarea acesteia până la soluționarea procedurilor de către instanțele Uniunii. În 2018, Curtea de Apel din Regatul Unit a respins un recurs introdus de beneficiari împotriva suspendării executării hotărârii. Comisia a intervenit în procedurile respective.

În 2019, Tribunalul Uniunii Europene a anulat decizia din 2015 a Comisiei.

În 2020, Curtea Supremă a Regatului Unit a admis un recurs incident introdus de beneficiarii hotărârii arbitrare împotriva hotărârii pronunțate de Curtea de Apel și a ridicat suspendarea executării hotărârii în cauză. Comisia a intervenit în procedurile respective.

În 2020, Comisia a trimis Regatului Unit o scrisoare de punere în întârziere și, în 2021, un aviz motivat în care a prezentat încălcările dreptului Uniunii pe care le-a considerat ca fiind rezultatul hotărârii Curții Supreme a Regatului Unit.

În 2022, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a admis un recurs introdus de Comisie împotriva hotărârii din 2019 a Tribunalului, concluzionând că normele UE privind ajutoarele de stat erau pe deplin aplicabile măsurii în cauză, iar Comisia avea competența de a evalua măsura respectivă. Astfel, Curtea a reinstituït decizia din 2015 a Comisiei și a trimis Tribunalului cauza spre rejudecare pentru examinarea celorlalte motive.

Hotărârea pronunțată în Regatul Unit

În decembrie 2013, o instanță de arbitraj, constituită sub egida Convenției Internaționale pentru Reglementarea Diferendelor relative la Investiții (ICSID), a pronunțat o hotărâre prin care a constatat că România a încălcat un tratat bilateral de investiții încheiat în 2003 cu Suedia. Ca parte a procesului de aderare la UE, România a revocat în 2005 o schemă de încurajare a investițiilor, cu patru ani înainte de expirarea sa planificată, pentru a-și alinia legislația națională la normele UE privind ajutoarele de stat. Instanța de arbitraj a dispus ca România să îi despăgubească pe reclamanți, Ioan și Viorel Micula, doi investitori cu cetățenie suedeză, precum și societățile lor înregistrate în România, pentru faptul că nu au beneficiat pe deplin de schema respectivă.

Cu toate acestea, în urma unei investigații amănunțite, la 30 martie 2015, Comisia a adoptat o decizie în care concluziona că suma plătită de România drept despăgubiri încalcă normele UE privind ajutoarele de stat și prin care obliga România să recupereze despăgubirile de la beneficiarii hotărârii.

În 2014, beneficiarii hotărârii arbitrare au solicitat recunoașterea acesteia în Regatul Unit. Potrivit Curții Supreme a Regatului Unit, obligațiile care îi reveneau Regatului Unit în acel moment în temeiul dreptului Uniunii nu împiedicau presupusa sa obligație internațională de a recunoaște și de a executa hotărârea arbitrală în temeiul Convenției ICSID. Pentru a ajunge la această concluzie, Curtea Supremă a Regatului Unit s-a bazat pe articolul 351 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), care menține obligațiile internaționale pe care statele membre le au înainte de aderarea la UE față de țări terțe în cazul în care aceste obligații intră în conflict cu obligațiile care le revin în temeiul dreptului Uniunii.

În momentul în care Curtea Supremă a Regatului Unit și-a pronunțat hotărârea, procedurile privind validitatea deciziei din 2015 a Comisiei erau pendinte în fața instanțelor Uniunii. La 25 ianuarie 2022, Curtea de Justiție a anulat o hotărâre a Tribunalului care anula decizia Comisiei și a concluzionat că normele UE privind ajutoarele de stat erau pe deplin aplicabile măsurii în cauză și că, totodată, Comisia avea competența de a evalua măsura respectivă.

Decizia Comisiei

Comisia consideră că Regatul Unit:

- a încălcat principiul cooperării loiale prin faptul că s-a pronunțat referitor la o problemă juridică cu privire la care instanțele Uniunii fuseseră deja sesizate, și anume interpretarea și aplicarea articolului 351 din TFUE și validitatea deciziei Comisiei din 2015 în chestiunea respectivă;
- a încălcat articolul 351 din TFUE prin faptul că a interpretat și a aplicat în mod eronat această dispoziție în împrejurările menționate mai sus. Acest lucru a subminat efectele deciziei Comisiei, în care se constata că dispoziția menționată nu se aplică hotărârii arbitrare;
- a încălcat articolul 267 din TFUE prin faptul că nu a adresat Curții de Justiție a Uniunii Europene o trimitere preliminară privind aplicarea articolului 351 din TFUE în ceea ce privește recunoașterea și punerea în aplicare a unei hotărâri ICSID în UE și validitatea deciziei Comisiei în această privință;
- a încălcat articolul 108 alineatul (3) din TFUE prin faptul că nu a respectat, în ceea ce privește executarea hotărârii arbitrare, efectul suspensiv al deciziei din 2014 a Comisiei de a iniția o procedură oficială de investigare a ajutoarelor de stat.

Comisia consideră că hotărârea Curții Supreme a Regatului Unit are implicații semnificative pentru aplicarea dreptului Uniunii în cazul litigiilor în materie de investiții, în special în ceea ce privește (i) hotărârile arbitrare pronunțate pe baza unui tratat bilateral de investiții intra-UE sau (ii) aplicarea în interiorul UE a Tratatului privind Carta energiei. Comisia consideră că recunoașterea și executarea unor astfel de hotărâri de către instanțele din Regatul Unit sunt incompatibile cu dreptul Uniunii; acestea ar eluda și ar submina eforturile Comisiei de a asigura executarea efectivă a hotărârilor care reiterează supremația dreptului Uniunii asupra hotărârilor arbitrare în contextul litigiilor în materie de investiții în interiorul UE, care sunt incompatibile cu dreptul Uniunii și, prin urmare, nu pot fi executate.

În acest context, Comisia a inițiat recent acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva statelor membre care nu au denunțat tratatele bilaterale de investiții intra-UE.

Prin urmare, Comisia a decis să trimită Regatul Unit în fața Curții de Justiție a UE.

În temeiul articolului 87 din Acordul de retragere, Comisia poate, în termen de patru ani de la încheierea perioadei de tranziție, să inițieze proceduri în fața Curții de Justiție, în cazul în care consideră că Regatul Unit nu și-a îndeplinit, înainte de încheierea perioadei respective, o obligație care îi revenea în temeiul tratatelor. În conformitate cu articolul 89 din Acordul de retragere, hotărârile Curții de Justiție în astfel de proceduri au caracter obligatoriu în toate elementele lor pentru Regatul Unit și pe teritoriul acestuia.

7. Sistemul de conectivitate prin satelit, pentru o Europă mai digitală și rezilientă

UE acționează în conformitate cu ambițiile sale în domeniul spațiului, prin prezentarea a două inițiative: (i) o propunere de regulament privind conectivitatea securizată, bazată pe spațiu și (ii) o comunicare comună, referitoare la abordarea UE privind managementul traficului spațial (STM). Tehnologia spațială este esențială în viața cotidiană, contribuind la un viitor mai digital, mai verde și mai rezilient pentru planeta noastră. Întrucât UE este o putere spațială importantă, Programul său spațial oferă deja date și servicii valoroase, unei game largi de aplicații zilnice, de la transporturi, agricultură și răspunsul la situații de criză, până la combaterea schimbărilor climatice. Cu toate acestea, din cauza noilor provocări și a creșterii concurenței la nivel internațional, politica spațială a UE trebuie să evolueze în mod constant și să se adapteze, dacă dorim să beneficiem, în continuare și în mod liber, de avantajele pe care le oferă spațiul.

Inițiativele prezentate recent vor contribui la garantarea eficienței și a securității activelor noastre actuale, dezvoltând, în același timp, tehnologia spațială europeană de vârf, în beneficiul cetățenilor și al economiei noastre.

Conectivitatea securizată bazată pe spațiu

În lumea digitală de astăzi, conectivitatea bazată pe spațiu este un activ strategic pentru reziliența UE. Ea face posibile puterea noastră economică, rolul nostru de lider în domeniul digital și suveranitatea noastră tehnologică, precum și competitivitatea noastră și progresul nostru societal. Conectivitatea securizată a devenit un bun public, pentru guvernele și pentru cetățenii europeni. Prin urmare, Comisia prezintă un plan ambițios privind un sistem securizat de comunicații bazat pe spațiu al UE, care:

- ✓ va asigura disponibilitatea, pe termen lung, a unui acces neîntrerupt, la nivel mondial, la servicii de comunicații prin satelit, care să fie securizate și eficiente din punctul de vedere al costurilor. El va sprijini protecția infrastructurilor critice, supravegherea, acțiunile externe, gestionarea crizelor și aplicațiile ce sunt esențiale pentru economia, securitatea și apărarea statelor membre;
- ✓ va permite furnizarea de către sectorul privat a unor servicii comerciale care să permită accesul la conexiuni avansate, fiabile și rapide, pentru toți cetățenii și pentru toate întreprinderile din întreaga Europă, inclusiv în „zonele moarte” de comunicații, asigurând coeziunea la nivelul statelor membre. Acesta este unul dintre obiectivele deceniului digital propus pentru 2030. De asemenea, sistemul va oferi conectivitate în zonele geografice de interes strategic, de exemplu Africa și regiunea arctică, în cadrul strategiei „Global Gateway” a UE.

Atât nevoile utilizatorilor guvernamentali, cât și soluțiile de comunicare prin satelit se află într-o rapidă schimbare. Sistemul securizat de comunicații bazat pe spațiu al UE urmărește să răspundă acestor nevoi tot mai mari și în continuă evoluție și va include, de asemenea, cele mai recente tehnologii de comunicații cuantice pentru criptare securizată. El se va baza pe dezvoltarea de tehnologii inovatoare și disruptive și pe valorificarea ecosistemului „noului spațiu”. Costul total este estimat la 6 mld EUR. Contribuția Uniunii la program în perioada 2022-2027 este de 2,4 mld EUR în prețuri curente. Finanțarea va proveni din diferite surse ale sectorului public – bugetul UE, statele membre, contribuțiile Agenției Spațiale Europene (ESA) – și din investiții din sectorul privat.

Această inițiativă va stimula și mai mult competitivitatea ecosistemului spațial al UE, întrucât dezvoltarea unei noi infrastructuri ar oferi o valoare adăugată brută de 17-24 mld EUR și va conduce la crearea de locuri de muncă suplimentare, în industria spațială a UE, cu efecte de propagare pozitive suplimentare asupra economiei, prin sectoarele din aval, ce utilizează serviciile de conectivitate inovatoare. Inclusiv cetățenii ar beneficia de avantajele tehnologice, de fiabilitatea și de performanța operațională a acestor servicii de comunicații prin satelit, ce asigură conexiuni de internet de mare viteză, în întreaga UE.

Managementul traficului spațial

Având în vedere creșterea exponențială a numărului de sateliți de pe orbită, ca urmare a noilor evoluții din domeniul lansatoarelor reutilizabile, al sateliților de mici dimensiuni și al inițiativelor private în spațiu, reziliența și siguranța activelor spațiale ale UE și ale statelor membre se confruntă cu riscuri serioase. Este esențial să se protejeze viabilitatea, pe termen lung, a activităților spațiale, prin asigurarea faptului că spațiul rămâne un mediu sigur, securizat și sustenabil. Acest lucru face ca managementul traficului spațial să fie o chestiune prioritară de politică publică, impunând ca UE să acționeze acum, în mod colectiv și la nivel multilateral, dacă dorim să asigurăm o utilizare sigură, securizată și sustenabilă a spațiului pentru generațiile viitoare.

În acest context, comunicarea comună stabilește o abordare a UE privind managementul traficului spațial, având ca scop dezvoltarea inițiativei concrete, inclusiv operațiuni și legislație, în vederea promovării utilizării spațiului, în condiții de siguranță, de securitate și de sustenabilitate, menținând în același timp autonomia strategică a UE și competitivitatea industriei din UE. Abordarea Uniunii se axează pe patru elemente:

- evaluarea cerințelor și a impacturilor civile și militare ale STM pentru UE;
- consolidarea capacității noastre tehnologice de identificare și de urmărire a vehiculelor spațiale și a deșeurilor spațiale;
- instituirea cadrului normativ și legislativ adecvat;
- crearea unor parteneriate internaționale privind STM și colaborarea la nivel multilateral.

Vicepreședintele executiv Margrethe Vestager a declarat: *„Tehnologia spațială este esențială pentru viața noastră de zi cu zi și pentru securitatea noastră. Inițiativele prezentate astăzi vor asigura în permanență o conectivitate securizată și eficientă, atât în beneficiul cetățenilor, cât și al guvernelor. Aceasta va juca un rol esențial în transformarea digitală a Europei și ne va face mai competitivi. Sper că o abordare a UE privind managementul traficului spațial și tehnologia spațială va garanta o utilizare sigură și sustenabilă a spațiului, pe termen lung.”*

Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Josep Borrell, a declarat: „Spațiul a devenit mai aglomerat ca niciodată, sporind complexitatea și riscurile legate de operațiunile spațiale. Pentru soluționarea acestei provocări globale, propunem astăzi o abordare a UE privind managementul traficului spațial. Vom dezvolta capacități concrete, vom stabili norme și vom colabora cu parteneri esențiali și în cadrul forurilor multilaterale, pentru asigurarea unei utilizări sigure, securizate și sustenabile a spațiului. Deși STM este o inițiativă civilă, securitatea și apărarea europeană depind de un acces sigur, securizat și autonom la spațiu.”

Thierry Breton, comisarul pentru piața internă, a declarat: *„Spațiul joacă un rol din ce în ce mai important în viața noastră de zi cu zi, precum și în ceea ce privește creșterea noastră economică, securitatea noastră și importanța noastră geopolitică. Noua noastră infrastructură de conectivitate va oferi un acces la internet de mare viteză, va servi ca rezervă pentru infrastructura noastră actuală de internet, ne va spori reziliența și securitatea cibernetică și va oferi conectivitate întregii Europe și Africii. Ea va fi un proiect cu adevărat paneuropean, ce va permite numeroaselor noastre întreprinderi nou-înființate și Europei, în ansamblu, să se afle în avangarda inovării tehnologice.”*

Cele două inițiative adoptate recent sunt rezultate concrete ale Planului de acțiune privind sinergiile dintre industria civilă, industria de apărare și industria spațială, ce menționează aceste două proiecte emblematice:

Conectivitatea securizată

Pentru implementarea acestei noi inițiative bazate pe spațiu și care asigură o conectivitate securizată în întreaga Europă, Comisia a lansat, în decembrie 2020, un prim studiu de sistem, pentru explorarea aspectelor tehnice și a potențialelor modele de furnizare a serviciilor.

Între timp, Comisia a publicat un apel suplimentar, pentru implicarea ecosistemului european al „noului spațiu”, în vederea integrării ideilor inovatoare și de vârf din punct de vedere tehnologic ale IMM-urilor și ale întreprinderilor nou-înființate. În decembrie 2021, au fost atribuite două contracte, iar lucrările tehnice sunt acum în curs de desfășurare, rezultatele fiind așteptate până în iunie 2022.

Managementul traficului spațial

Începând din 2016, Uniunea dispune de o capacitate de supraveghere și urmărire spațială (SST), implementată de Consorțiul SST UE. Peste 130 de organizații europene din 23 de state membre s-au înregistrat, până în prezent, pentru serviciile SST UE (evitarea coliziunilor, analiza fragmentării, analiza reintrării în atmosferă). La momentul curent, peste 260 de sateliți ai UE, inclusiv flotele Galileo și Copernicus, beneficiază de serviciul de evitare a coliziunilor.

În 2021, partenerii SST UE au partajat 100 de milioane de măsurători, prin intermediul platformei lor de schimb de date. Cel mai recent, serviciul de fragmentare al SST UE, a confirmat detectarea și monitorizarea deșeurilor spațiale, rezultate din distrugerea unui satelit aflat pe orbită joasă (COSMOS 1408), în urma unui test antisatelit, efectuat de Rusia, la 15 noiembrie 2021.

8. Comisia prezintă acțiuni importante, menite să contribuie la apărarea europeană, să stimuleze inovarea și să remedieze dependențele strategice

La data de 15 februarie, Comisia a prezentat o serie de inițiative pe care le va coordona în domenii critice pentru apărarea și securitatea din cadrul Uniunii Europene.

Printre acestea se numără comunicarea intitulată „O contribuție la apărarea europeană”, care acoperă întreaga panoplie de provocări, de la industria de apărare convențională și echipamentele terestre, maritime și aeriene la amenințările cibernetice, hibride și spațiale, mobilitatea militară și relevanța schimbărilor climatice, precum și o foaie de parcurs privind tehnologiile critice pentru securitate și apărare. Aceste noi inițiative reprezintă măsuri concrete către o piață europeană a apărării mai integrată și mai competitivă, care includ în special consolidarea cooperării în cadrul UE, ceea ce va permite generarea unor efecte de scară, ținerea sub control a costurilor și consolidarea eficacității operaționale. Inițiativele prezentate astăzi constituie contribuția Comisiei în perspectiva instituirii Busolei strategice a UE privind securitatea și apărarea.

Prin utilizarea tuturor mijloacelor disponibile într-un context geopolitic și tehnologic în continuă evoluție, Comisia urmărește să consolideze capacitatea Uniunii de a contracara amenințările pe mai multe niveluri, aflate într-o schimbare rapidă, cu care se confruntă.

Comisia a identificat, în special, următoarele noi domenii principale în cadrul cărora sunt necesare acțiuni pentru a consolida și mai mult competitivitatea pieței europene a apărării:

- analiza modului în care pot fi stimulate în mai mare măsură investițiile statelor membre în capacitățile strategice esențiale și în elementele critice care sunt dezvoltate și/sau achiziționate în contextul cadrelor de cooperare ale Uniunii Europene;
- încurajarea în mai mare măsură a achizițiilor publice comune de capacități de apărare dezvoltate în colaborare în cadrul UE;
- invitarea statelor membre să înregistreze noi progrese în ceea ce privește asigurarea simplificării și a unei mai mare convergențe a practicilor de control al exporturilor de arme, în special în cazul capacităților de apărare dezvoltate în contextul unui cadru de cooperare al UE.

Investiții în cercetarea în domeniul apărării și în capacitățile de apărare, precum și în achizițiile publice comune

Până la sfârșitul anului 2022, Fondul european de apărare (FEA) va fi investit 1,9 miliarde EUR în activități de cercetare în domeniul apărării și în proiecte în materie de dezvoltare a capacităților. Aceste investiții vor impulsiona proiecte-cheie colaborative la scară largă în materie de dezvoltare a capacităților, stimulând totodată inovarea în domeniul apărării. Comisia va dezvolta, de asemenea, noi stimulente menite să încurajeze investițiile statelor membre în capacitățile strategice de apărare, în special în cazul în care acestea sunt dezvoltate și/sau achiziționate în contextul cadrelor de cooperare ale UE. În special, Comisia va analiza oportunitatea introducerii unei serii de instrumente care să stimuleze achizițiile publice comune de capacități de apărare dezvoltate în colaborare în cadrul UE, inclusiv prin propunerea unei scutiri de la plata taxei pe valoarea adăugată (TVA), prin aplicarea unor noi soluții de finanțare și prin revizuirea mecanismelor de acordare a bonurilor din cadrul FEA pentru a favoriza angajamentele privind achizițiile comune în

materie de echipamente, întreținere și operațiuni, pe lângă dezvoltarea în comun a tehnologiilor de apărare relevante. Comisia va include în Raportul anual privind piața unică, publicat de obicei împreună cu pachetul de toamnă al semestrului european, un capitol care va conține observații referitoare la evoluțiile, barierele și oportunitățile legate de proiectele multinaționale din domeniul capabilităților de apărare.

La un nivel mai general, Comisia se va asigura că alte politici orizontale, cum ar fi inițiativele privind finanțarea durabilă, rămân coerente cu eforturile UE de a facilita un acces suficient al industriei europene de apărare la finanțare și investiții.

Practici de control al exporturilor simplificate și mai convergente

Deși statelor membre le revine responsabilitatea de a elibera autorizațiile de export pentru echipamente militare, Comisia le invită să înregistreze noi progrese în ceea ce privește activitatea în curs care vizează sporirea simplificării și a convergenței treptate a practicilor de control al exporturilor de arme, mai ales pentru capabilitățile de apărare care sunt dezvoltate în comun, în special în contextul unui cadru al UE. Comisia invită statele membre să adopte o abordare conform căreia, în principiu, nu s-ar împiedica reciproc să exporte către țări terțe echipamente militare și tehnologii dezvoltate în cooperare. Această abordare ar trebui să asigure faptul că produsele finanțate din FEA vor beneficia de un acces adecvat și competitiv la piețele internaționale, fără a aduce atingere deciziilor suverane ale statelor membre.

Foaia de parcurs privind tehnologiile critice pentru securitate și apărare trasează traiectoria care trebuie urmată pentru a consolida competitivitatea și reziliența sectoarelor securității și apărării din UE prin:

- invitarea statelor membre să contribuie în mod activ la Observatorul pentru tehnologii critice, care este în curs de înființare;
- încurajarea cercetării și inovării cu dublă utilizare la nivelul UE;
- invitarea statelor membre să elaboreze o abordare coordonată la nivelul UE în ceea ce privește tehnologiile critice în contextul Busei strategice;
- sprijinirea inovării și a antreprenoriatului în materie de securitate și apărare prin intermediul unei serii de instrumente noi (de exemplu, un incubator, un mecanism de finanțare mixtă a investițiilor etc.);
- crearea, împreună cu Agenția Europeană de Apărare, a unei scheme a UE de inovare în domeniul apărării pentru a reuni toate eforturile într-un singur cadru general;
- evaluarea mai sistematică a considerațiilor legate de securitate și apărare, după caz, atunci când se pun în aplicare și se reexaminează instrumentele industriale și comerciale ale UE existente sau atunci când se elaborează noi astfel de instrumente, pentru a reduce dependențele strategice.

Un alt aspect important al foii de parcurs îl constituie reducerea dependențelor identificate în ceea ce privește tehnologiile critice și lanțurile valorice. În această perspectivă, Comisia propune integrarea considerațiilor legate de apărare în principalele inițiative industriale și tehnologice ale UE (de exemplu, alianțe, standarde), protejarea intereselor UE în materie de securitate și apărare atunci când se achiziționează infrastructuri critice (în special în domeniul digital) și consolidarea examinării investițiilor

străine directe prin încurajarea tuturor statelor membre care nu au instituit încă un mecanism național de examinare să ia măsurile necesare în acest sens.

Consolidarea dimensiunii de apărare a activităților spațiale la nivelul UE

Comisia va analiza, de asemenea, cum poate fi îmbunătățită în continuare protecția activelor spațiale ale UE, în special prin intermediul unor servicii suplimentare de supraveghere și urmărire spațială și prin utilizarea optimă a potențialului industriei UE. Comisia va promova o abordare de tip „dublă utilizare începând cu momentul conceperii” pentru infrastructurile spațiale ale UE, cu scopul de a oferi noi servicii reziliente care să răspundă nevoilor guvernamentale, inclusiv în domeniul apărării.

Comisia și Înalțul Reprezentant vor analiza, de asemenea, posibilitatea activării mecanismelor de solidaritate, de asistență reciprocă și de răspuns la situații de criză în cazul unor atacuri care provin din spațiu sau al unor amenințări la adresa activelor spațiale.

Consolidarea rezilienței europene

În fine, Comisia va pune în aplicare pe deplin și inițiativele-cheie menite să stimuleze reziliența europeană. În special, pentru a contracara amenințările hibride, Comisia, în cooperare cu Înalțul Reprezentant și cu statele membre, va evalua scenariile de referință privind reziliența sectorială pentru a identifica lacunele și nevoile, precum și măsurile care se impun. În urma adoptării Busolei strategice, Comisia își va aduce contribuția la viitorul set de instrumente al UE pentru contracararea amenințărilor hibride și va avea în vedere identificarea experților în domeniile de politică relevante.

În plus, pentru a consolida securitatea cibernetică și apărarea cibernetică, Comisia va propune un act legislativ privind reziliența cibernetică, va solicita organizațiilor de standardizare europene să elaboreze norme armonizate în materie de securitate cibernetică și protejare a vieții private și, împreună cu statele membre, va spori gradul de pregătire în eventualitatea unor incidente majore de securitate cibernetică. Până la sfârșitul acestui an, Comisia și Înalțul Reprezentant vor propune o actualizare a planului de acțiune comun de consolidare a mobilității militare în interiorul și în afara Europei. În fine, tot anul acesta, Comisia va lua diverse măsuri pentru a face față provocărilor legate de schimbările climatice care sunt relevante pentru domeniul apărării.

Etapele următoare

Prin intermediul acestor inițiative în domeniul apărării, Comisia anunță acțiuni care urmează să fie lansate și puse în aplicare în anii următori. Comisia este în continuare pregătită să ia în considerare măsuri suplimentare în lumina progreselor înregistrate și a evoluției amenințărilor și a provocărilor cu care se va confrunta Uniunea în viitor.

Sesiunea specifică referitoare la apărare din cadrul reuniunii informale la nivel înalt care va avea loc în Franța în perioada 10-11 martie 2022 constituie un prilej de a discuta aceste inițiative privind apărarea.

Membrii colegiului au declarat:

Ursula **von der Leyen**, președinta Comisiei, a declarat: *„În contextul adâncirii rivalităților geopolitice, Uniunea Europeană trebuie să își mențină avantajul tehnologic. Uniunea Europeană poate atinge acest obiectiv prin abordarea gamei largi de amenințări cu care ne confruntăm, de la amenințările convenționale la cele hibride, cibernetice și spațiale, și poate asigura generarea efectelor de scară necesare printr-o dezvoltare comună, prin achiziții publice comune și printr-o abordare convergentă a exporturilor. Pe lângă asigurarea securității cetățenilor UE, sectorul european al apărării poate contribui la redresarea economică prin inovări care să genereze efecte de propagare pozitive, putând fi valorificate pentru utilizări civile.”*

Margrethe **Vestager**, vicepreședinta executivă pentru o Europă pregătită pentru era digitală, a declarat:

„În condițiile în care tot mai multe tehnologii civile pot fi utilizate în sectorul militar și mulțumită instrumentelor de cooperare care există deja, UE dispune de mijloacele necesare pentru a-și asuma rolul de lider dacă acționăm împreună. Trebuie să reunim IMM-urile noastre și potențialul nostru de inovare din întreaga Uniune. Noul val de tehnologii din domeniul securității și apărării ar trebui dezvoltat încă de la început în contextul unui cadru de cooperare al UE.”

Thierry Breton, comisarul pentru piața internă, a declarat: *„Având în vedere noua situație geopolitică, avem nevoie de o Europă mai puternică în domeniul apărării. Amenințările la adresa securității UE nu mai sunt doar de natură militară, ci sunt din ce în ce mai des amenințări hibride, luând tot mai frecvent forma unor atacuri cibernetice și a unor campanii de dezinformare care pun în pericol esența democrațiilor noastre. Trebuie să ne concentrăm pe reducerea dependențelor strategice, pe sprijinirea inovării ecosistemului de apărare, pe încurajarea achizițiilor publice comune de capacități de apărare. Trebuie să protejăm noile teritorii contestate, cum ar fi spațiul. În acest scop, ne bazăm pe sectorul industrial al apărării și pe sectorul industrial aerospațial, un ecosistem de înaltă tehnologie care constituie un factor esențial pentru autonomia strategică a Europei și suveranitatea sa tehnologică.”*

Context

Busola strategică a UE pentru securitate și apărare este un document al Consiliului, elaborat sub coordonarea Înalțului Reprezentant, Josep Borrell, care urmărește să definească o ambiție comună a statelor membre de a răspunde amenințărilor și provocărilor cu care se confruntă UE, în acest sens fiind prevăzute obiective și rezultate concrete pentru următorii 5-10 ani. Consiliul ar trebui să adopte acest document în martie 2022.

Foia de parcurs privind tehnologiile critice pentru securitate și apărare răspunde unei solicitări din partea Consiliului European din 25-26 februarie 2021 de a trasa calea care trebuie urmată pentru stimularea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării și pentru reducerea dependențelor strategice ale UE în ceea ce privește tehnologiile și lanțurile valorice critice pentru securitate și apărare.

Actualizarea, din mai 2021, a noii Strategii industriale 2020: construirea unei piețe unice mai puternice pentru a sprijini redresarea Europei a confirmat faptul că poziția de lider în domeniul tehnologiilor rămâne un motor esențial al competitivității și inovării UE, în special în ceea ce privește tehnologiile critice. Planul de acțiune al Comisiei privind sinergiile dintre industria civilă, industria de apărare și industria spațială prezentat în februarie 2021, a recunoscut importanța tot mai mare a tehnologiilor disruptive și generice care provin din sectorul civil pentru securitatea și apărarea Europei în viitor și necesitatea de a promova îmbogățirea și stimularea reciprocă și sinergiile dintre tehnologiile civile și cele de apărare.

9. REACT-EU: 285 de milioane EUR pentru sprijinirea locurilor de muncă, a competențelor și a incluziunii sociale în România, Franța și Germania

Comisia a acordat în total 285 de milioane EUR pentru sprijinirea programelor operaționale (PO) ale României, Franței și Germaniei din cadrul Fondului social european (FSE); sprijinul se înscrie în cadrul Asistenței de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-EU), Resursele suplimentare sus-menționate vor sprijini cetățenii fără loc de muncă în găsirea unor noi locuri de muncă, vor consolida sistemele de educație, de ocupare a forței de muncă și de sănătate și vor contribui la accelerarea redresării în urma crizei provocate de pandemie.

România primește o sumă suplimentară de 234 de milioane EUR pentru programul său operațional privind capitalul uman. Noile fonduri vor contribui la furnizarea de cursuri pentru 168 000 de elevi defavorizați astfel încât să se compenseze orele de școală pierdute în timpul pandemiei. În plus, noile fonduri vor sprijini crearea de noi locuri de muncă prin intermediul unor stimulente pentru angajare acordate persoanelor care au rămas fără loc de muncă în timpul pandemiei și prin sprijinirea a 295 de noi întreprinderi sociale pentru persoanele care aparțin unor grupuri vulnerabile. Finanțarea suplimentară va sprijini, de asemenea, primele acordate unui număr de 97 000 de lucrători din domeniul sănătății aflați în prima linie în timpul pandemiei.

Franța primește o sumă suplimentară de 24 de milioane EUR pentru programul operațional din cadrul FSE aferent departamentului său de peste mări, Guyana. Fondurile respective vor ajuta elevii expuși riscului de abandon școlar, de exemplu prin intermediul unor programe de sprijin intensiv adaptate și al unui învățământ dual în întreprinderi și în școlile profesionale. Finanțarea suplimentară va sprijini, de asemenea, șomerii și persoanele care au cele mai mici șanse de a intra pe piața forței de muncă printr-o serie de măsuri de incluziune socială și va ajuta lucrătorii să dobândească competențele necesare într-o lume a muncii aflată în continuă evoluție.

În **Germania**, programul operațional din cadrul FSE din Baden-Württemberg beneficiază de o sumă suplimentară de 27 de milioane EUR pentru a sprijini peste 16 000 de persoane care au fost afectate în mod deosebit de pandemie. Noile fonduri vor ajuta persoanele care au nevoie să acceseze și să utilizeze instrumente și servicii digitale. Unele inițiative specifice vor sprijini, de asemenea, capacitatea socioeconomică a femeilor care provin din familii de migrantă. Șomerii de lungă durată vor beneficia de ajutor din partea serviciilor publice de sprijinire a ocupării forței de muncă pentru a-i ajuta să își găsească noi locuri de muncă. Noile fonduri vor sprijini, de asemenea, formarea profesională a

lucrătorilor aflați în șomaj tehnic, precum și formarea personalizată a profesioniștilor din domeniul culturii.

REACT-EU face parte din NextGenerationEU și furnizează o finanțare suplimentară în valoare de 50,6 miliarde EUR (în prețuri curente) pe parcursul anilor 2021 și 2022 pentru programele politicii de coeziune aferente perioadei 2014-2020.

Surse de informare:

- *Reprezentanța Comisiei Europene în România*

Buletin informativ elaborat de:

SERVICIUL AFACERI EUROPENE

